

MAGARÁG

Tulajdonos: „Frima” S. A. bejegy. la Trib.
Bihor Fsoc. 1798—1938

Felolós kiadó:
Örv. PASZTOR EDENE

Alapította: PÁSZTOR EDE

Felolós szerkesztő:
Dr Zoltán Jenő

Bejegyezve: Tribunalul Bihor Dos. No. 810—1938. Ordonanța No. 15—1938. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea—Nagyvárad, P. M. Viteazul 4

KILENC ÉV TELT EL

Ma telik le Őfelsége II. Károly király uralkodásának kilencedik éve. Kilenc eredményekben gazdag esztendő — ugyanannyi lépcsőt jelent az ország és a nemzet előrehaladása és fejlődése terén. A mai örömnapon nehéz felemlíteni teljes valóságában azt a helyzetet, amelyben az ország akkor volt, mikor a fiatal és bölcs uralkodó a kezébe vette az ország kormányzását.

Meg kell köszönni az isteni gondviselésnek, hogy az ország jó sorsa Romániának adta Károly királyt — és éppen abban a pillanatban, amikor az országnak a legnagyobb szükség volt rá.

Román földön született — megismerte a nép kívánságait — ismeri a fájdalmainkat és már kora fiatalságától kezdve a nép felemelésének gondja foglalkoztatta.

Románia presztízse legmagasabbra emelésének élénk vágya egy pillanatra sem hagyta el szeretett Uralkodónkat.

Már amikor uralkodó herceg volt, megalapította a „Károly király alapítványt”, amely hivatva volt később felemlíteni a parasztságot és az ifjúságot.

Ma — kilenc év múltán —, már számot adhatunk az Uralkodó nagy tetteiről, akit jog-

Mi úgy értettük, hogy mindenki számára új nevelést adjunk, a régi hiten és az ország egész történelmének alapulva. Őfelsége CAROL KIRÁLY

gal illet meg a név: új ország-
építő.

Természetes, nekünk, akiknek szerencsénk van Károly király égisze alatt élni, nincs meg a szemünk előtt végbe-

ment sok és nagy tettének a történelmi távlat. A holnap krónikásának azonban számos oldal irónivalója lesz II. Károly király uralkodásáról, aki harmadik „a három dicső-

séges király” sorában.

Ma — mi lelkes alattvalók nem tehetünk mást, mint lelkünkkel kiáltjuk: „Éljen Őfelsége II. Károly király.”

AZ ORSZÁGŐRÖK EGY ÚJ ROMÁNIA ALAPJAI

Junius 8-a az ország történetében a haladás és törekvések új korszakát jelenti.

Őfelsége II. Károly király értett ahhoz, hogy szilárd alapokra helyezze azt a királyságot, amelynek élére állott és első gondja az volt, hogy Romániának válogatott ifjúságot adjon, amely alkalmas legyen majd arra, hogy vállain hordja az állam jövőjének terhét.

Eppen ezért trónralépésekor Őfelsége, mint tetteinek irányelvét tűzte maga elé az ifjúság megszervezését, ennek a szervezetnek az Országőr elnevezést adta és semmit sem tagadott meg tőle, csak hogy minél tökéletesebbé tegye és, hogy minél inkább megfeleljen a korszaknak.

Már ennek az új román szervezetnek az első évében tanubizonyosságát tette a diákság annak, hogy megértette a király szándékát, a szülők pedig boldogok voltak, hogy gyermekeiket a felséges terveknek megfelelően a jövő új céljaira nevelik.

Azokból a bámulatos eredményekből, amelyeket máris felmutathat, kitűnik, hogy az Országőr szervezet célja az, hogy az ifjúságnak új életcélt adjon, hogy lelkiileg és morálisan átforgalmazza és megadja ne-

ki azt a testnevelést, amelyet a római ősök kultusz magasságára emeltek.

„Ép testben ép lélek” mondták joggal a régi románok, akik a világ egy nagy részét uralmuk alá hajtották.

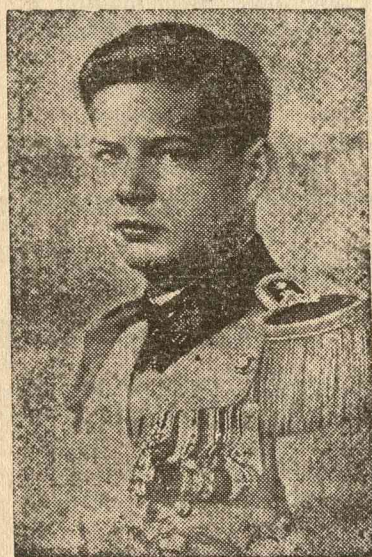
Hízen ma már a modern tudomány is igazolja, hogy élénk és csak egészséges, gondozott és testgyakorlatok révén kiegyensúlyozott testben lakozhat, mert csak így jöhet létre a szellem és test ruganyosságának harmóniája.

Az Országőrség vitte véghez azt a nagy munkát, hogy az ifjúság ideáljává tette a kultúra és haza szeretetét. Szinte örül az ember szíve, amikor látja az iskolák mellett az országőr csapatokat, amint gyakorlatozni kezdenek, egymás után végezve a szebbnél-szebb mutatványokat és ünnepeiket a polgárnevelés valóságos ünnepeivé emelve, amelyek hivatva vannak a holnap társadalmának új arcát megszabni.

Az Országőr programja olyan elveket tartalmaz, amelyek a tanuló ifjúságból nevelik re és elhivatottságukra büszke polgárokat nevelnek. A fegyelem ésszerű bevezetése, a kötelességteljesítés megszoktatása és a jóselekedetek iránti hajlam kifejlesztése, de legfőképpen a vallásos hitre neve-

lés, amely minden foglalatosságnak lelki tartalmat ad.

Sidorovici őrnagy, akit Őfelsége ennek a ragyogó szerve-

zetnek fejeül választott, tökéletesen megértette küldetését és a munkába helyezett lelkesedésével bebizonyította, hogy átértette a királyi gondolat jelentőségét és a rábízott ifjúságból az elkövetkező napok tökéletesebb román polgárait nevelni ki.

Szerencsés sugalmazás volt ennek az új gránit alapkönek, az ifjúság új szervezetének a lefektetése, amelyre felépülhet az Istentől megáldott egységes Nagyrománia.

„Vendégségbe hivatalak s a temetéssemre érkezel”

Miért lett öngyilkos a nagyváradai Feledi András volt zombolyai gyárigazgató Temesváron?

Röviden már jelentettük, hogy tragikus módon vetett véget életének Feledi András 36 éves nagyváradai illetőségű, volt gyárigazgató, aki a gyárvárosi Pestalozzi-utca 2. számú házban lakott. Feledi a zombolyai Decker kalapgyár igazgatója volt és néhány hónap előtt hagyta el állását. Azóta hiába igyekezett megfelelő egzisztenciát teremteni és megérlelődött benne az öngyilkosság gondolata. Szombatról vasárnapra virradó éjszaka levelet írt Budapestre élő öccsének Feledi Dénesnek, akit vendégségbe várt Temesvárra. A búcsulevélben felsorolta azokat az akadályokat, amelyek életének anyagi megalapozása elé tornyosultak és bejelentette, hogy mivel a végső anyagi romlást ugysem bírnia ki, inkább a halálba megy.

— Vendégségbe hivlak — írta öccsének, — de mire megjössz, már a temetéssemre érkezel...

Azután levelében elkészítette eddigi életének anyagi mérlegét is. Megjelölte, hogy kitől milyen összegű követelése van és kinek, mivel tartozik. Megkérte öccsét, hogy ezeket az ügyeket a legjobb belátása szerint intézze el. Végül bocsánatot kért öccsétől és Nagyváradon élő anyjától, amiért önkézzével vetett véget életének. A levélben még közölte, hogy öccsét vasárnap délelőtt várja.

A „Curentul” szerint búcsulevélben azt írta, hogy azért lett öngyilkos, mert magyar állampolgár létére elbocsájtották.

Vasárnap délelőtt azután elkövette az öngyilkosságot. Az elegánsan berendezett lakásban rajta kívül csak a cseléd

tartózkodott, aki a konyhában dolgozott. Feledi András leeresztette a redőnyt hálószobájában és az ágya fölé bevert szögön házikabátja selegymzsinórjával felakasztotta magát. A cseléd délelőtt 11 óra

után ment be a hálószobába, hogy a kulcsot kérje. Amikor belépett a szobába, a félhomályban megpillantotta Feledi Andrást, aki az ágyon térdelt. A cseléd azt hitte, hogy gazdája rosszul lett és az ágy-

hoz szíve, hogy segítsen. Ekkor rémülten látta, hogy gazdája megölte magát. Az öngyilkosságról értesítették a gyárvárosi rendőrséget, amely a levél alapján kétségtelenül megállapította, hogy Feledi András önkézzével vetett véget életének. A vizsgálat befejezése után a holttestet a gyárvárosi temető halottasházába szállították. A tragikus sorsu Feledi András holttestét a gyárvárosi katolikus temető kápolnájában ravatalozták fel és onnan temették el.

A világháború nyugdíjas tisztje nem kaphat polgári nyugdíjat is

Nagyvárad, június 7. Kupás Gyula nagybányai lakos a világháborúban, mint a 33-as gyalogezred hadnagya szolgált. A hadnagy a háborúban megsebesült és 1919-ben nyugdíjazták. A nyugdíj összegét később havi 2400 leiben állapították meg. Azután, mint tisztviselő, városi szolgálatba lépett, de 1934-ben ebben a minőségben is nyugdíjazták. Egészen 1938-ig mindkét nyugdíját kapta,

ekkor azonban azon a címen, a jövedelem halmozási törvény értelmében senki sem kaphat két helyről nyugdíjat — megszüntették a nyugdíja kifizetését. Fenntartották azonban neki azt a jogot, hogy arra a nyugdíjára jelentsen be igényt amelyikre akar. Kupás ezzel szemben kontencios pert indított az állam ellen és keresetében arra hivatkozott, hogy a jövedelem halmozási törvény a

hadiözvegyekre és rokkantakra nem vonatkozik. A táblai tárgyaláson az állam ügyvédje azzal érvelt, hogy a törvénynek ez a kivételése csak azokra vonatkozik, akiknek nyugdíját a főhatalomváltozás után állapították meg és azok közül is csak altisztekre és közkatolákra. A tábla ezen az alapon elutasította Kupás keresetét és megállapította, hogy csak egy nyugdíjra tarthat igényt.

Patkányirtás bonyodalmakkal

A szatmári patkányoknak nem ártott a város által megvásárolt mérég -- a várost azonban perbetogták miatta

Nagyvárad, június 7. A Iorga kormány idején a szatmári ideiglenes városi tanács elhatározta, hogy harcot indít a városban elszaporodott patkányok kiirtása érdekében. Ezért Markovics József Fortuna drogériájából megrendelt 10.000 üveg Ratopax patkányirtót 690.000 lei értékben. A tanács a Ratopaxot megvizsgáltatta a vegyvizsgáló állomással, amely megállapította, hogy a Ratopax kitűnő patkányirtó szer. A

drogéria tulajdonosa pedig a rendelés alapján Pozsonyból lehozatta a megrendelt mennyiséget. Időközben azonban megbukott a Iorga kormány és a városi tanácsot is nemzeti tanács váltotta fel. A tanács ismét megvizsgáltatta a Ratopaxot a vegyvizsgáló állomással, amely ez alkalommal megállapította, hogy a Ratopax egyáltalán nem árt a patkányoknak. Ezért — valamint azzal az indokkal, hogy a rendelést a város közönsége sem látja helyénvalónak — az új ideiglenes bizottság visszavonta a rendelést. Markovics József erre 953.989 leire beperelte Szatmár városát. A 690 ezer lein felül követelt 200 ezer leit azon a címen, hogy ennyi vesztesége volt, mert a pozsonyi gyár többé nem szállít neki árut, 100.000 leit pedig azért, mert ennyi garanciát tett le és ezt nem kapta vissza. A szatmári törvényszék

690.000 leit megítélt Markovicsnak. Felelősség folytán a tábla elé került az ügy. A tárgyaláson a Fortuna drogériát Izsák Mihály ügyvéd, a várost Bocu Nicola városi tiszt főügyész képviselte. Az ügyvédek mindkét oldalról több új tanút jelentettek be — a Fortuna egy pozsonyi tanút is. A tábla elrendelte a tanúknak a szatmári törvényszék útján történő kihallgatását és a tárgyalást októberre halasztotta.

Munkásszerencsétlenség Seps-szentgyörgyön

Seps-szentgyörgy, június 7. Borzalmas szerencsétlenség történt a Chelaru üveggyárban. Severin mechanikus egy gépet szerelt, közben a szabályozó elromlott és a gép elkapta Severint. Megsebesült Chelaru gyár tulajdonos és Sălescu munkás. Severin gépész kórházba szállítása közben meghalt.

Mennyibe került Németországnak a spanyol polgárháború

A párisi „Presse Nouvelle” részleteket közöl arról, hogy a német népnek mennyibe került a spanyol beavatkozás? E kérdés kapcsán a lap a következőket írja:

„A német önkéntesek viszatérését Spanyolországból Berlinben külön megünnepelik. Természetesen nagy katonai parádéval, mert a nemzeti szocialista klikk nem szalaszt el egyetlen alkalmat sem hogy felvonultassa a merev gépekké degradált embereit díszlépésekben. Szó van arról, hogy ezen az ünnepélyen olvassák fel a spanyolországi front „hősi halottainak” listáját. Külön tribünt emelnek a vezérkancellárnak s ezzel a tribünnel szemben, egy másik grandiózus emelvényen fog-

lálnak majd helyet a hősi halottak hozzátartozói, — az anyák, feleségek és árvák. A német népnek a hivatalos jelentés szerint 800 halottjába, 4000 sebesültjébe és pontosan egymilliárd márkájába került a beavatkozás. Ezt a nagy öszszeget a német nép izzadta ki vérérejtéssel. A német nép meghajolt az „egytál rendszer” előtt, kisebb karéj kegyeret volt leszelni kénytelen nap-nap mellett, csak hogy Franco tábornok győzelemért bevonulhasson Madridba, vérszomjas bosszúra. Kisé drága mulatság volt! Drágán kellett a német népnek megfizetnie azt, hogy a diktátorok európai trószjára egy új, de annál megbízhatatlanabb taggal szaporodjék...”

Cseh nemzeti tüntetés a prágai Nemzeti Színházban

Prága, június 7. A prágai Nemzeti Színházban tegnap este nagy cseh hazafias tüntetés játszódott le. A színházban koncert volt, amelynek során Smetana nagy cseh zeneszerző „Az én hazám” című szerzemé-

nyét adta elő egy szimfonikus zenekar. A szimfonikus költemény interpretálása után a közönség spontán módon egy emberként ugrott fel helyéről és elénekelte a csehszlovák nemzeti himnusz.

Pop M. Maria, a mezőgazdasági csoport szenátorja a parasztság fel-emelésében látja a parlamenti munka első kötelességét

A hatóságok hivatalosan is közzétették a képviselő és szenátor választások eredményét és a névsorból kifűnik, hogy a mezőgazdasági csoport 3 szenátora között egy nő is van. — Pop M. Maria craiovai földbirtokos, az aki megszerezte az ország földművelőinek bizalmát.

Pop M. Maria már meg is érkezett Bukarestbe. Sem az ut fáradalmait, sem a siker hatása nem tudták az első román női szenátor arcáról letörölni a mosolyt, az erélyt és az energiát.

Románia első emancipációs egyesülete

Az első női szenátor mosolyogva beszél az „indulásról”.

— A békekötés idején lasiban tartózkodtam. Akkor ismerkedtem meg Elena Negruzziával, Bainescu Mariával, Meisnerével és a többiekkel és akkor alapították meg „A nők polgári és politikai emancipálására irányuló Egyesületet”.

Az ülésen felállt egy 20 év körüli fiatal leány és elmondta véleményét. Lelkesen biztositotta hogy a nők a családban vigasztaló szerepe van és működési körének az otthon keretén belül kell lefolynia.

A gyűlésen igen sok, különböző koru asszony jelent meg, anyák, akik elvesztették gyermekeiket, férj nélkül maradt özvegyek, nővérek, akiknek testvérei nem tértek vissza többé.

A könnyek az elfojtott fájdalom jelei élénken jeleztek a nők kötelességének útját az otthonban és otthonon kívül.

Azon a jelkes ülésen felöltöttem az önkéntes ápolónők ruháját és kimondtam elhatározó szavamat.

Kétszer volt Craiova alpo gármestere

Nehez küzdelmet folytatunk. Mélyen gyökerező előítéleteket kellett megdöntőnk. Lassan haladtunk előre, míg bebizonyítottuk, hogy hozzáértő szervezők vagyunk. — Kétszer voltam Craiova alpoigármestere és nehezemre esik a saját munkám eredményéről beszélni. A városházán kifejtett működésem mellett, a tüdőbaj ellen küzdő egyesület elnöke voltam. Mint a nemzetközi feminista kongresszus női csoportjának elnöke résztvettem a budapesti, hágai, drezdai kongresszusokon.

Arra a kérdésre, hogy mi lehet a nő szerepe az új parla-

mentben. Pop M. Maria így felelt:

— A nők az új alkotmány a férfiakkal egyenlő jogokat és kötelességeket ad. A nő tehát a férfiak tökéletes munkatársa lehet az ország érdekében kifejtett munkában.

Az életben igen sok fontos kérdés van, melyek megoldásához szükség van a nők segítségére.

Mindent meg kell tenni a parasztság színvonalának emeléséért

Igen magas színvonalon álló intellektuális osztályunk van. A földműves osztály azonban, különösen az élet nivója — meg kell vajlam nem áll ilyen magas színvonalon. Hogy a falusi nő emberibb

A szezon kiválogatott, legszebb
szövetu donságai
valamint
ELECTA-SZÖVET
külön elegáns és választékban
KATZ Posztóáruházban

Avram Iancu-utca 1.

Jól teszi, ha vásárlása előtt megnézi kirakataink rendkívüli olcsó árait!

életlehetőségeket nyújthasson a családjának, megfelelő nevelésre van szükség.

A fiatal lányokat meg kell tanítani a gyermeknevelés, valamint a gazdaság vezetésére és az elégséges és egészséges táplálás művészetére.

Minden a gazdaszszonytól függ és ezért a tökéletes képzésük és előkészítésük érdekében fogok harcolni.

Sokan azt mondják, hogy a nőkben nincs meg a férfiak energiája és jellegzetes ellenálló képessége.

Ez tévedés. A falvakban a nők sokkal többet dolgoznak,

mint a férfiak.

Az interju végén megkérdeztük:

— Milyen érzéssel fogadta megválasztásának hírt?

Pop M. Maria meglepetten fogadja a kérdést. Mosolyogva válaszol:

— Nem vagyok kezdő. Mindig azzal a meggyőződéssel indulok a harcba, hogy győzni fogok.

— Én nagybirtokos vagyok és a földművesek mégis bizalmat szavaztak nekem. Szerénység nélkül, jó földműves vagyok és ezt elismerték megválasztásommal kapcsolatosan is.

Az angol „tigris” harca Neville Chamberlainnel

Chamberlainnek sikerült valami, amit Churchill nem tudott elérni. A Dardanellákat mégis Chamberlain törte át, míg Churchill belebukott

Londoni parlamenti körökben sokat és jelentősen mosolyognak, amikor a két „Ch” harcáról van szó. A védkötelezettségi javaslat betervezése után Campbell Stephen munkáspárti képviselő Neville Chamberlain felé kiáltott:

— A miniszterelnök ur nyomról-nyomra követi Churchill képviselő ur diktáumait. Nem volna egyszerűbb, ha mindjárt átengedné Churchillnek a helyét?

A beavatatlan a közbeszólásból arra következtet, hogy Chamberlain és Churchill között elválaszthatatlan kapcsolat van, vagy, hogy Chamberlain elhatározásai előtt kikéri Winston Churchill véleményét. Tudjuk, hogy ez nem így van, mégis Chamberlain nyolc hónapja azt teszi, amit az angol politika nagy jóstehetsége, Churchill előre megmondott. Tulzott a két „Ch” harcáról beszélni, de éppen olyan tulzott lenne, ha Chamberlain és Churchill barátságát tételeznék fel.

Huszonöt éves jöve dölési jubileum

Az elmúlt hetekben Chamberlain csendes diadalút Churchill felett, mert valami olyan sikerült neki, aminek

megkísérlése árnyat vet Winston Churchill politikai pályafutására. Sikerült Chamberlainnek az angol flotta számára — háboru esetén — megnyitni a Dardanellákat. — 1915-ben Churchill expedíciót szervezett, amelynek az volt a feladata, hogy a Dardanellákon hatoljon át. Ez a kísérlet éppen olyan kudarcra jutott, mint Churchill megelőző tárgyalásai aziránt, hogy Abdul Hamid forduljon el a hármasszövetségtől. A kettős fiaskó után Churchill kivált az angol kormányból és csak most, 22 év után, ellenfelének, Chamberlainnek sikerült olyan egyezményt létrehozni, amelyentől Churchill a világháboru gyors befejezését várta.

Szinte káprázatos, hogy — a Dardanelle-affértől eltekintve — Winston Churchill mennyire előrelátta mindig az eseményeket. A jóslatok terén már több mint 25 éve dolgozik és amikor 1938. októberében kijelentette, hogy a

müncheni egyezmény a csehszlovák állam gyors felbomlásához fog vezetni, az angol közvélemény nem tudott az előrelátás súlyától szabadulni. Mindenki emlékezett arra, hogy 1911-ben az agadiri kaland után, Churchill volt az, aki kijelentette, hogy a „világháboru elkerülhetetlen”. 1935-ben megmondta, hogy három éven belül Németországnak minden európai fegyveres szervezetnél erősebb hadserege lesz. Churchill ma 65 éves, de temperamentumban nem őt, hanem husz évvel látszik fiatalabbnak Chamberlainnek. Féktelenség és impresszionizmus jellemzik az angoloknál olyan ritka tulajdonságok miatt, úgy Chamberlain, mint Baldwin is politikailag megbízhatatlannak tartják. Míg Chamberlain vaskövetkezetességgel építette fel pályáját és azon mindig a konzervatív párt lobogója alatt maradt, addig Churchill pályája hol a konzervativokhoz, hol a liberálisokhoz görbült.

Hét aktív hét passzív esztendő

Churchill a világháboru alatt makacsul játszott az elszánt katonát és sorra követelte magának azokat a tárcákat, ahol megszervezni való mutatók-

zott. Bár a dardanelleai kudarc után lemondta, 1917-ben már municós miniszter, 1918-ban légügyi miniszter lett. A világháboru követő időkben

azon bukott el, hogy a Szovjet hez való közeledést, Németországnak angol-szovjet-francia szerződéssel való „bekerítését” követelte. Ez 1922-ben volt. A liberális párt felháborodott Churchill tulbuzgalmán és elsősorban Lloyd George kívánta miniszterének távozását, aki még nem lakott jól a háborúval, aki nem tudja németgyűlöletét leszerelni, aki az „angol tigris” szerepére áhi tozik. Churchill otthagyja a kormányt és a liberális pártot.

A hallgatás hét esztendeje következett és 1929-ben mint konzervatív tűnik fel a politikai porondon és a Baldwin-kormány pénzügyminisztere lesz. Egysorban ül vele a kormány egészségügyi minisztere: Arthur Neville Chamberlain. Joseph Chamberlain kisebbik fia, aki szinte véletlenül sodródott a politikába. A családi tradíció szerint féltésvére: Austen Chamberlain volt a politikára hivatott, míg neki a család kiterjedt textilgyárait kellett vezetni. Tisztára kereskedelmi képzettséget nyert és Neville Chamberlain Birminghamban telepedett le telve üzleti tervekkel. Köz pályája kimerült volna abban, hogy a városi tanács tagja lett, de a háboru alatt polgármesterré választották. A száraz érdektelen ember sohasem tudta a tömegeket lekötöni, még szülővárosában sem tartották jelentékeny egyéniségnek, de féltésvére halála után az angol politikai élet tényezői úgy vélték, hogy a fiatalabb Chamberlaint is foglalkoztatni kell. Egészségügyi miniszter lett, majd együtt bukik Churchilllel a munkáspárt 1929. évi győzelme után.

Az angol répió lelkiismerete

De míg Churchill máig is az aisház egyszerű tagja maradt, addig Chamberlain Baldwin 1931-ben kormányra jut, mint pénzügyminiszter, 1937-ben pedig átveszi a kormányelnökséget. Feltehető a kérdés, hogy Baldwin miért hagyta ki garnitúrájából Churchill és vette be kormányába a politikailag szintelenebb Chamberlaint? Churchill Baldwin szemében az angol politika rakoncátlansága volt, akinek szeme állandóan a világpolitikán nyugodott, holott Baldwin váltig hangoztatta, hogy az angol kormány számára csak egyetlen probléma van: Anglia. Baldwin hitt az angol izolációs politika lehetőségében és közelebb feküdt az ő tisztán gazdasági élet-szemléletéhez a hasonló lelki Chamberlain. Churchillnek nem voltak atyai pártfogói: heveskedése hol Lloyd Georgeval, hol Baldwinnal helyezte szembe. Ma Baldwin is, Lloyd George is neki adnak igazat és maguk is felcsaptak annak az öreg figyelmeztetőnek, amelynek az angol politika Churchillt tartot-

„Dudi” eltűnt a csehi erdőben

(Nagyvárad.) Véget ért a tanítás az iskolákban és megkezdődött a tavaszi kirándulások sorozata. Ugyan hová is vihetik máshová kirándulni a nagyváradai gyermekeket, mint a félxfürdői, vagy a Csehi-erdőbe? Boldog gyermekkorunk jut eszünkbe, amikor az uccán látjuk végigvonulni a kis emberpalántákat, amint vi gan énekelve menetelnek a természet zöldelön csábító örömei felé. Mi is mentünk kirán-

dulni a Csehi erdőbe, (a Csehi erdőt nem is használták másra, mint kirándulásra a gyermekek és — párbajra a felnőttek) és ha a daloló kisfiúk és lányok szemén át nézzük a világot, amely felcsillan az „egész napos” kirándulás hírének öröme, — nem is változott semmi.

A gyermekek most is a Csehi-erdőbe mennek kirándulásra. De a felnőtteknek már sem okuk, sem kedvük párbajozni.

Eltűnik »Dudi«

Hétfőn reggel. A Vitéz uccai állami elemi iskola növendékei elindultak tanítóik vezetésével a csehi erdő felé. Nem rövid ut, bizony elfáradnak a kis első elemisták, amíg kiérnek. Meleg is van, a strajeruha sem a legkönnyebb, de hát beszélgetni, zajongani szabad nem vagyunk az iskolában egyszerre csak kiérnek gyermekek is, tanítók is.

Es mily boldogság a zöld erdőben. Lehet szaladgálni, cicázni, fára mászni. Hűvös az erdő, kellemes szellő borzongatta a fákat, itt lehet még csak bujócskát játszani igazán. A tanító bácsi sem mond egyebet, mint hogy:

— Játsszatok gyerekek.

Azután kipakkolják a hazulról hozott uzsonnát. Milyen jól esik most a finom elemőzsia, a mit anyuka reggel bepakkolt. De hta minden jónak vége szakad egyszer. Sorakozni kell, visszafelé indulni, nehogy késő legyen, mire hazaérnek.

Sorakoznak a gyerekek, a tanítók pedig számolják össze őket.

— Egy, kettő, Uram bocsáss — hiszen egy gyermek hiányzik.

Még egyszer megszámlálják őket, de az eredmény ugyanaz. Hiányzik egy gyermek a hatvanból.

Névsorolvasás és kiderül.

„Dudi” hiányzik.

„Dudi” első elemista, teljes nevén Davidovits.

Hol van „Dudi” ?

— Hol van Dudi?

— „Dudi” gyere elő, Dudi,

Dudi.

A csehi erdőben a visszhang százszorosán veri vissza a kiáltást, de az eltűnt fiucska még sem került elő.

Kihívják a mentőket

Nincs veszteni való idő. — Délután van, Dudit már órák óta keresik hasztalanul. Végül is a tanító begyalogol a községbe és telefonon kihívja a váradai mentőket.

— Eltűnt egy gyermek az erdőben, meg kell keresni.

A mentők kiérkeznek és az izgatott gyermekek segítségével megkezdődik a kutatás. A mentők elsősorban aziránt érdeklődnek, hol látták utóljára a gyermeket.

Néhány pajtása megmutatja a fát, ahova felmásztak.

A mentők itt folytatják a keresést és rövid idő múlva megvan az eredmény:

Dudi békésen szendereg egy fa tövében. Alig akarja kinyitni a szemét, mikor felrázzák.

Riadt pillantás ül szemében, a mikor meglátja a mentőbácsiakat. Hogy kerülnek azok ide?

A tanító nem bántja Dudit, de hogy is bántja. Örül, hogy megkerült és nem ették meg a farkasok, vagy nem esett le a fáról.

— Nagyon fáradt, voltam, mentegetőzik a gyerek — lefeküdtem aludni, olyan jó az erdőben aludni.

— Indulás — adja ki a parancsot a tanító.

A D. cebu uccai állami elemi iskola növendékinek izgalmas kirándulása
A mentők találták meg a fa tövében békésen szenderegő kistiut

A tanító az első osztály öreg jóságos tanítója a fejéhez kap. Ő felelős a gyerekért. Ki tudja, mi történt vele. Háttha eltevedt, vagy valami állat támadta meg.

A csehi erdő ugyan nem dzsungel, nincsenek vadállatai, de „Dudi” nélkül még se lehet hazaindulni.

A gyerekek is rémülten keresik kis pajtásukat. Benéznek minden bokor alá. Egymás mellé állanak, kiabálnak ütemesen:

— Da-vi-do-vics. Azután fűtyülnek. Leadják a gyermekek egymás között ismerős hívó fűtyjelet. Dudinak se híre se hamva. Dudit elnyelte a föld.

S a gyermekcsereg elindul dalolva hazafelé. Sötétedik már, mire hazaérnek. A szülők már aggódtak a gyermekek távollmaradása miatt, de amikor a kipirult csemeték elmesélték Dudi eltűnését és megkerülésének izgalmas történetét, — megbocsátották a késés okát.

Csak Dudi nem mesélt el semmit odahaza. Félt, hogy ki fog kapni.

Ne félj, Dudi, nem fogsz kikapni. Jó gyermek vagy. Elfáradtál, elaludtál. Addig jó neked, amíg ártatlanul aludni tudsz, miközben az erdőben, a mi körülötted zug, vadul kiabálják a nevedet, Davidovits.

p. m.

Hull fogadja az angol királyi párt a kanadai határon

Washington, június 7. A Fehér Házban minden előkészületet megtettek az angol királyi pár fogadására. Hull külügyminiszter Kanada határára utazik és ott fogadja az angol királyi párt, akiket egész Egyesült Államok-beli utjukon elkísér.

ta. Mert Churchill csak névleg tartozik hét éve a kormánypárthoz, de a „videant consul” a figyelmeztetés, a számonkérés folytonos ismételtetésének a párt ellenzéki szelleme, aki kellemetlenebb az igazi ellenzék képviselőjénél, Atlee örnagynál. És az utóbbi időben mégis mindenki azt teszi, amit Churchill ajánl. — Nem kérdezik meg, de ő ugyanis lemondja véleményét és ezt a kéretlen tanácsot megfogad-

ják. Ez az, amire Stephen Campbell képviselő célzott és ezúttal talán a munkáspárti képviselő csapott fel jósnak, amikor előre láttatta, hogy Chamberlain elhagyja helyét, oda csak Churchill kerülhet. Az angol közvélemény ezt jól tudja és Chamberlain csak annyira népszerű, amennyire megfogadja Churchill tanácsait. Mert sok esemény igazolta: megmodta, hogy kú-

lön angol politikát nem lehet folytatni. Németország és Anglia között barátság nem lehet, angol hadsereget kell teremteni és a törökkel, oroszokkal meg kell állapodni. Hét év előtt mindez lehetetlenné vagy feleslegesnek tűnt fel Chamberlain számára. Ma valamennyire ő is Churchill híve lett és a szó szorosabb értelmében a két „Ch” harcáról már nem is lehet beszélni.

Öfelsége 71 szenátort nevezett ki

A magyarok közül kinevezte az uralkodó dr Szász Pált, Marton Aron katolikus és Varga Béla unitárius püspököt

Bucuresti, június 7. Hétfőn szentesítette aláírásával az Uralkodó, az alkotmány 63-ik és a választói törvény 7. szakasza alapján a következő egyezményes királyi dekrétumot:

A szenátusban, kilenc évi időtartamra a következő szenátorokat nevezzük ki:

Királyi tanácsosok csoportja: G. G. Mironescu, Ernest Balif tábornok. A NUF alapító tagjai közül: G. Manu tábornok, Samsonovici tábornok, Gusti D., Vasilescu Karpen, Miculescu Nicolae, Stefanescu Amza tábornok, Ionescu Mihail tábornok, Rusescu Gheorghe tábornok, Pelivan Ioan és C. C. Traescu. A NUF legfőbb nemzeti tanácsának tagjai közül: Lucian Blaga, Mircea Cancicov Dinopol Gheorghe, Duca Grigore, I. D. Ionescu, Iuliu Hateganu, Hedrich Hans, Malaxa N., Marinescu Ioan, Istratie Micescu, Mociornita D., I. G. Perleteanu, Romalo Alexandru Teodorescu Hanibal, Vlad Aurel és Wolf Helmuth. Mezőgazdasági csoport: Cherchavschii Titus, Alexandru Hurmuzacse, Konert Fritz, Szász Pál dr. és Toncof Cristu. A kereskedelem és ipar kinevezett szenátorai: Grigore Alexandrescu, Sever Dan, Carol Schill, Grigore Zamfirescu. A művészi és sajtócsoport szenátorai: An tipa Grigore, Agarbiceanu Ioan Bratescu-Voinesti Ioan, Corteanu Andrei, Horea Holubei. A zene és képzőművészeti csoportból: Grediceanu Tiberiu, Gh. Ionescu, Gh. Gheorghescu, Jalea Ioan és Popescu Stefan. A tengerészet és aviatika szenátorai: G. V. Bibescu, Sebastian Eustaciú tengernagy és Popovici Andrei. A közművelődési csoportból: Ciuhandu Gh., Macavei Victor, Pacha Agos-

ion, Márton Aron katolikus és Varga Béla dr. unitárius püspök. A sport és ifjúságnevelési csoport: Barbu Catargiu, Ma-noilescu I. tábornok, Mitilineu I., Marcel Olteanu tábornok. Lagino G. és Teofil Sidorovici. Ezek szerint az alkotmány

által előírt 88 szenátusi tagságból 71-et az uralkodó Öfelsége a fenti egyezményes törvénnyel töltötte be. A kinevezettekkel a keddre virradó éjszakán táviratban közölték a királyi dekrétum rendelkezését.

IPAROS UJSÁG

Az iparosság képviselői a képviselőházban és szenátusban

Az elmúlt héten lezajlott képviselőválasztás eredménye immár ismeretes. Somes tartományból az ipari és kereskedelmi listán dr. Soós István és dr. Bartha Ignác ügyvédek kerültek be. Bár mindketten ügyvédek, valószínűleg igyekezni fognak megismerni a kisiparos társadalom sérelmeit és kívánásait és remélhetőleg szószói is lesznek.

A szenátorválasztáson megbukott Szabó Béni, a közismert volt magyarpárti képviselő.

Ezzel szemben az ország kisiparos társadalmában nagy örömet keltett az a hír, hogy a

szenátusi listán megválasztották Zigreat, a Kisiparos Liga országos elnökét a munkáskategóriában. Samoil, az Iparos-unió elnöke az iparosok (nagyiparosok) kategóriájában került a parlamentbe. Samoil több szavazatot kapott Zigreanál, de ez annak tulajdonítható, hogy Samoil elismertette összes fiókjai vezetőinek szenátorválasztói jogosultságát, ugyanakkor a Kisiparos Liga fiókjait nem ismerték el.

Zigrea dicsősége annál nagyobb, mert őt végeredményben munkás és földműves szavazatokkal választották meg.

A kisiparosokat két csoportra osztják

Egyrésztüket visszacsatolák a Kereskedelmi és Iparkamarához

Bucuresti, június 7. Jólétesült fővárosi iparoskörök arról tudnak, hogy a közeljövőben jelentősen átszervezik a kisipart. A kézműiparosokat el-

fogják választani a kisiparosoktól úgy, hogy a kisiparos-társadalmat két külön csoportra osztják.

Mindazokat, akik ötnél kevesebb alkalmazottat foglalkoztatnak, ezentúl kézműiparosoknak fogják nevezni és megmaradnak a munkakamaraik hatáskörében, illetve mostani jogi helyzetükben. Az ötnél több alkalmazottal dolgozó kisiparosokat azonban visszacsatolják a kereskedelmi és iparkamarához, ami a jelek szerint rájuk is kiterjeszti a cégbejegyzési törvény hatályát. — Ezenkívül egyéb, eddig élvezett kedvezményektől is elesnek, így például a könyvvezetés ezentúl valószínűleg őket is kötelezni fogja.

10 százalékos légvédelmi taxa az építkezési engedélyekért

A város katonai ügyosztálya közli, hogy a hadügyminisztérium rendelete értelmében minden építkezési engedély után külön 10 százalékos taxát kell leróni, a légvédelmi alap javára. A 10 százalékos taxát a pénzügyigazgatóságon kell letétbe helyezni.

Volosin a Vatikánba költözik

Bucuresti, június 7. A „Curentul” értesülése szerint Volosin páter. Kápátalja volt miniszterelnöke, akinek egyetlen ország sem akart hosszabb időre szülő menedékhelyet adni, a Vatikántól kért letelepedési engedélyt. A Vatikán még nem adta meg válaszát.

Rádió műsor

CSÜTÖRTÖK:

BUCURESTI. 7 Hanglemek, torna, háztartási tanácsok időjelzés, közlemények, sport. 12 Tarka zene lemezekről. 13 hírek, vizállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben sporthírek. 13.40: Gramofon. 14.15: Hírek. időjárás-jelentés, rádióhíradó. 14.30: Gramofon. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 19 Felolvasás. 19.15 Katonazene. 20 Felolvasás. — 20.15 Carmen énekkar. 20.45 Brediceanu: Aratás, szimfónikus költemény. 22 Hírek. 22.15 Dumitrescu-zenekar hangv. 23 Hírek. — 23.15 Vendégloji zene. Majd hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána közlemények.

BUDAPEST I. 9 Hanglemek. 9.45 Hírek. 11 Egyházi ének és szentbeszéd. 12.15 A rádió szalonzenekara. 13.30 Operaházi zenekar. 14.10 Verssek. 15 Hanglemek. 16 Tarka gyermekdelután. 16.35 Magyar nóták. 17.15 A bécs-budapesti Zeneművészeti Főiskolák csere műsora. 19 Magyarország—Olaszország labdarugómérkőzés. 19.50 Revü-tánczenekar. 20.15 Hírek. 20.25 Gazdáknak. 20.45 Énekes játékok. 22.40 Hírek. 23 Zongoraszámkok. 23.40 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24 Cigányzene. 1.05 Hírek.

PÉNTEK

BUCURESTI. 7.30 Ritmikus torna, híradó reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny. Közben sporthírek. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárás-jelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19 Felolvasás. 19.17 Gramofonlemez. 20 Felolvasás. 20.15 Balettzene. 21.15 Taplári-énekkar. 22 Hírek. 22.15 Operaközvetítés lemezek. Majd hírek külföldre német és francia nyelven. Utána közlemények.

BUDAPEST I. 7.45 Torna, hírek, hanglemezek Utána étrend, közlemények. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 13 Déli harangszó. 13.10 Hegedűszámok. 13.40 Hírek. 14 Rendőrszenekar. 14.20 Pontos időjelzés. 15.30 Hírek. 17.15 Diákkélfőra. 17.45 Pontos időjelzés. 18.40 Előadás. 19.10 Cigányzene. 20.05 Sport. 20.15 Hírek. 20.30 Operaházi közvetítés. — 21.40 Külügyi negyedóra. — 22.50 Hírek. 23.10 Tánlemez. 23.40 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. — 24 Cigányzene. 1.05 Hírek.

Vadászfegyverével agyonlőtte magát Petrósz község bírája

Nagyvárad, június 7. Petrósz község bírája Benciu Alexandru tegnap egy vadászból töltött puskával menő hazafelé. Benciu elesett és a töltött puskával agyonlőtte magát.

ka elsült. A golyó a bíró vállá felett hatolt be és hóna alatt jött ki. A bíró nyomban szörnyethalt. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

Ma érkezik meg Washingtonba az angol királyi pár

Washington, június 7. Az angol királyi pár fél órai tartózkodás után szerdán elhagyta Ontariót. A kanadai látogatási program ezzel véget is ért. A különvonat ezután elérte Niagara Falls állomást és csütörtökre virradó éjszaka utban volt Washington felé. A királyi pár csütörtökön érkezett meg

Washingtonba, ahol nagyarányú katonai parádét rendeztek a királyi pár tiszteletére. A washingtoni sajtó kiemeli hogy a királyi pár látogatása nagyban hozzájárult ahhoz, hogy az angolszász népek közötti kapcsolat még jobban megszilárdult.

„Románia békepolitikája nem a mindenáron való béke”

Öfelsége trónbeszéddel megnyitotta a parlament ülését

(Bucuresti.) Szerda délelőtti nyílt meg ünnepélyes keretek között a Nemzeti Újjászülés Frontjának első parlamentje.

Délelőtti 11 órakor a patriarkátus templomában ünnepélyes Te Deum volt a kormánytagjai, a parlamenterek, a hatóságok vezetői és a diplomáciai testület tagjai jelenlétében. A Te Deum után a Nemzeti Újja

születés uniformisába öltözött képviselők és szenátorok átvonultak a képviselőház nagyszobájába, ahol a páholyok és karzatok már zsúfolásig telve voltak ünnepi ruhába öltözött közönséggel.

Az uralkodó diszhintón és diszkisereettel hajtatott a parlamentbe. Az üccsön összevörösödött tömeg telken éljenezte Öfelségét.

te Öfelségét.

Poniban 12 órakor a palota udvarmestere belépett a terembe és jelentette:

— Jön Öfelsége a király.

A képviselők és szenátorok helyükről felugorva hurrázták és éljenezték az uralkodót, aki az emelvényen levő trónszék felé sietett és felolvasta a trónbeszédét.

tő javulást ért el. A gyalogság teljesen új fegyvereket, a tüzérség új ágyukat kapott. A belső fegyvergyártási ipart kiterjesztették, úgy hogy az képes az ország háborús szükségletének eleget tenni. Mindezek oly biztonságot nyújtanak, amely lehetővé teszi egyrészt azt a csodálatos lendületet, amellyel az ország népe a behívásokra felelt, másrészt azt az áldozatkészséget, amellyel a legkisebbtől a legnagyobbig hozzájárulnak adományaikkal a hadsereg felszereléséhez.

Új törvény a szakmai testületekről

Szenátor urak, képviselő urak.

Kormányom anélkül, hogy pillanatra is gyengitené éberségét a nemzetközi helyzettel szemben, a viharmentes napokat arra fogja felhasználni, hogy befejezze az ország politikai megszervezésének művét. Új szervezeti törvényt fog hozni kormányom, amely a szaktestületek végleges elrendezését fogja szabályozni. Új státutumot kapnak a köztisztviselők, akik kifejtett munkájukért megérdemlik minden támogatásunkat és figyelmünket. Kormányom figyelme azonban legjobban a nép gazdasági szükségleteire fog kiterjedni. Végül be kell töltsük az ortodox egyház patriarkátusának megüresedett székét. Miron pátriárka halálával súlyos veszteség érte az országot. Ennek a nagy államférfinek emlékét, aki az ország nagy átalakulásának munkájában elnökölt, meg fogjuk őrizni.

Szenátor urak, képviselő urak.

Az új alkotmány értelmében kérem, támogassák a kormányt, amely ugyan nem tartozik felelősséggel önöknek, hanem csakis a királynak, — mégis vizsgálják meg lelkiismeretesen az önök elé kerülő törvényjavaslatokat.

Kérem a Mindenhatót, áldja meg az önök munkáját és az országgyűlést megnyitottnak nyilvánítom.

A trónbeszéd elhangzása után a parlament tagjai elénekelték a Királyhimnusz, majd az uralkodó diszkisereettel visszatért a palotába.

A trónbeszéd

Szenátor urak, képviselő urak.

Mielőtt megkezdénék a törvényhozás munkáját, úgy hiszem az én és az önök gondolata egészen abban, hogy megemlékezzünk Öfelsége nemai Mária királynőről, akiért az elmúlt évben viseltünk gyászt. Nem fogju kellefedni soha az ő varázslatos tényét, izzó hazaszeretettel, vítétségét, a mellyel betetőzte a két nagy király művét és meg jobban megerősítette az ország és a dinasztia között len álló életkapcsolatokat.

Szenátor urak, képviselő urak.

Külön öröm tölt el, hogy önök közt lehetek ma, az első országgyűlésen, amely az újjászülés jegyében gyűlt össze. Trónralépesem pillanatától kezdve egy percig sem szüntem meg az ország összes élő erőinek egyesülésére törekedni. Más érdekek keseltették ezt a művet és már az állam léte és fennmaradása forgott veszélyben. Mégis, az utolsó órában az ország visszanyerte nyugalma. 1938 február 10-én új alkotmányt adtam az országnak, amely a mezőgazdaság, a munka és a szellemi foglalkozásnak, valamint minden más alkotó réteg arányos képviselője, biztosítja, új és megalapozottabb erkölcsi fundamentumot nyújt az államéletnek.

Különös lelki örömmel tölt el, hogy milyen nagy visszhangot talált azcom körében az új rendszer. A múlt évben megválasztott népszavazáson a lakosság 99 százaléka az új alkotmány mellett szavazott. — Ugyanez a lelkesedés ismétlődött meg a Nemzeti Újjászülés Frontjába való belépések során. Végül az a soha nem látott nagytömegű részvétel ami a legutóbbi választási jelmezt, megmutatta, milyen mély átalakuláson ment át országunk népe.

Szenátor urak, képviselő urak.

Mésfél év alatt, amíg parlament nem működött, kormányom nagy munkát fejtett

ki. Sikertől helyreállítania a belső rendet és visszaállítani az annyira meggyengült állami tekintélyt. Reneszansz tevékenységgel teljes nyugalmai leremített az országban és újat nyitott a produktív munkának szembe tudva nézni minden veszéllyel. Az új elrendezésként következőleg új közigazgatási törvénnyel megteremtettük a közigazgatási decentralizációt. Ezt a művet rövidesen befejezi az alkotmányban előírt hatományi választószervek létesítésével.

Átszervezte a bírósági kárt az igazságszolgáltatás szükségéhez mérten.

A kisebbségi státutum

Kormányom tudatában van az etnikai kisebbségek szükségleteinek az ország keretein belül. Státutumot dolgozott ki eme kisebbségek gazdasági, kulturális és szellemi fejlődésének biztosítására. Ezt a politikát a kormány teljes őszinteséggel fogja továbbfolytatni.

Románia békepolitikája nem a minden áron való béke

Végül az utóbbi időben súlyos nemzetközi problémák és surlódások országunkat is érintették. Kormányom kiadvánia, hogy Románia békepolitikát folytat, de nem a minden áron való béke politikáját. Kormányom nyilvánította, hogy békepolitikája csak az ország szabadságának, függetlenségének, területi sértetlenségének és méltóságának tisztelésében tartásának lehet alapja. — És hogy e politikának eleget tehessen, néhány korosztályi fegyverbe hívott, kijelentve, hogy el van tökéltve arra, hogy az ország szent határait bármilyen állózat árán megvédi. (Nagy taps.)

Különös büszkeséggel állapítottam meg, hogy népem visszanyerte ősi erényeit. Az ország presztízse pedig meg-növekedett. Azon látogatás al-

kalmával, amit szeretett fiammal, Mihály gyulafehérvári nagyvajdával tettem a külföldi fővárosokban, megállapíthatam azo meleg fogadtatáson kívül, amelyben engem részesítettek és amely engem nagy örömmel töltött el, azt a különleges értékelést is, amit mindenütt Románia iránt tanúsítanak. Földünk természeti kincsei, népünk produktív munkája felkeltette minden ország érdeklődését. Noha a talaj kincsei a nemzetnek vannak fenntartva, mégis árucserét létesíthetünk más országokkal és ebben a szellemben kötötte meg kormányom a kereskedelmi szerződéseket Németországgal, Franciaországgal és Angliával. Új státutumot adtunk a munkának, utának modernizálásával és népjóléti intézkedésekkel is nagy munkát végzett kormányom. — Az ország pénzügyei különös gondoskodás tárgyát képezték. Sikertől teljesen kiegyensúlyozott költségvetést alkotni és pénzünket megvédeztük.

A hadsereg felszerelése

Az ország hadserege (szűnni nem akaró taps) és kormányom állandó gondolkodásának tárgyát képezte. A tisztek és altisztek testületének helyzetét javította kormányom a biztosító intézet felállításával és a zsoldok megjavításával. A hadsereg ellátása is érezhe-

Jugoszlávia mégis leköti magát a tengelyhez?

A L'Ouvreban Genevieve Taubois a jugoszláv - német viszonyról foglalkozva azt írja hogy Pál jugoszláv régens herceg e hó végén Rómába megy, az olasz főhercegi esküvőre és ez a látogatás adja majd meg az alkalmat arra, hogy Jugoszlávia szerződésileg is lekösse magát a tengely mellé. Értesülése szerint a Rómában megkötendő szerződés már pontos fogalmazásban készen is

van és annak széleskörű kereskedelmi kitételei is vannak. — Eszerint Jugoszlávia különböző nyersanyagokat és agrártermékeket szállít majd Németországnak, ezzel szemben a németek elektrifikálják a jugoszláv vasútvonalakat és kiépítik Jugoszlávia villamosát. — Tabouis szerint már július elsején német mérnökök érkeznek Jugoszláviába, hogy a munkálatokat előkészítsék.

MI IGAZ A „BEKERÍTÉS” MESÉJÉBŐL?

Angol lap a tengelyállamok és a demokráciák államok erőviszonyairól

A Daily Telegraph vezércikében foglalkozik a tengelyhatalmak által annyit hangoztatott „bekerítési” politikával. Ennek kapcsán a lap a következőket jegyzi meg:

„...Nem győzzük eleget hangsúlyozni, hogy a békefrontnak egyedüli és legfontosabb célja csupán az, hogy véget vessen ama sorozatos támadási módszernek, aminek a közelmúltban áldozatul esett Csehország, Morvaország és Albánia. E front minden egyes tagja tisztában van azal, hogy magatartása defenzív jellegű. A demokráciák államok egy táborba kénytelenek tömörülni, mert a tapasztalat megtanította őket arra, hogy mit jelent az, ha továbbra is karbatett kezekkel nézik végig a tengelyhatalmak kiengeit. Ha a tengelyhatalmaknak a lelkiismerete nyugodt lenne, ha nem terveznének további olyan erőszakos cselekedeteket, amik előbb vagy utóbb kirobbantják a háborút, akkor nem hozakodnának elő annyit a „bekerítéssel”. Ugyanaz a tengely-sajtó napnap mellett arról ad hírt, hogy az európai biztonság ideggóc-pontja jelenleg a danzigi kérdés. Ez az állítás téves. Ilyen irritált ideggóc-pont a valóságban nem létezik. A danzigi német lakosság egyáltalában nem ideges. Ez a német lakosság békében akar dolgozni sa-

rók is gondolják, az egész tengely összeroppan. Katonai szempontból az olasz-német haderő, telespékelve a baráti kapcsolatokat fenntartó államok haderejével, valóban jelentős tényező. De ezt a nagy haderőt megfelelő módon el kell látni. És itt mutatkozik meg a legnagyobb baj. Egy, esleg két hónapig az ellátás menni fog. De két hónap után az egész háborús gépezet meg fog akadni, mert a petroleum-készletek kiapadnak, nem lesz sem megfelelő muníció, sem más anyag s nem lesz kenyér. Már pedig kenyér nélkül há-

borút viselni nem lehet. A helyzet tragikomédiája az lesz, hogy Németország, azaz a tengelyhatalom hadereje idegen területen, az ellenség földjén önmagát veri majd meg.

Egyenes logika, hogy minden háborút béketárgyalás fejez be. Nos, a tengelyhatalmak által ma annyira lenézett nyugati demokrácia vajjon milyen békét fog diktálni a tengelyhatalmak számára? Ez a demokrácia okulva a múlt tapasztalatain, talán még irgalmatlanabb békét fog a legyőzöttekre kényszeríteni, mint 1919 —20-ban Versaillesben. Hiszen

az valóban nem észszerű, hogy valaki kigyókat melengetsen a keblén. A tengelyhatalmak népe egykor igen nagy árat fog fizetni azért az erőszakos politikáért, amit Berlin és Róma diktál. A tengelyhatalmakhoz kapcsolódó többi kis államok sorsa pedig végképpen meg lesz pecsételve. Vajjon ezért a helyzetért ki fogja viselni a felelőséget? A jelenleg élő diktátorok? Nem hisszük. A háború apokaliptikus fergetege ezt az embertípust egyszerűen le fogja söpörni a színpadról a kis nemzetekkel együtt. A nyugati demokrácia Európa romjain készítheti majd elős vetéti meg az Európai Egyesült Államok alapjait, amely politikai rendszer egyszersmindkorra véget vet mindenfajta fajgyűlöletnek...”

Huszonötévi kényszer-munkára ítélték a gyilkos szolgalegényt, aki egyetlen csapással lefejezte gazdáját

Bűnrészesség címén az áldozat családtagjait is súlyosan elítélte a bíróság

Temesvár, június 7. Egy hét tel elzött részletesen beszámoltunk arról a megdöbbentő gyilkossági ügyről, amelynek Stern Baranyi János gertyenyesi szolgalegény volt a főváltója. Spaiu Toma gertyenyesi gazda egy napon nyomtalanul eltűnt, miután a szolgalegényrel favágásra indult. Napok múlva a gazda holttestét az erdő mellett egy gödörben találták meg. A holttest feje valósággal ketté volt szelve. A gyanu nyomában a szolgalegényre terelődött, aki eltűnt a községből. Később szülőfalujában találták meg és nyomában letartóztatták.

Baranyi a vizsgálóbíró előtt beismerte a gyilkosságot és arról megdöbbentő vallomást tett. Elmondotta, hogy a család megbízásából ölte meg gazdáját s a gyilkosság elkövetésénél annak fia, Spaiu Gheorghe is segédkezett. A család már régen szabadulni akart a zsarnok gazdától és a gyilkosság elkövetéséért két lánc földet ajánlottak fel neki. A büntetett elkövetése után a családtól utóköltiséget kapott, hogy egyelőre tünjön el a vidékről. Ugy terveztek, hogy a holttestet később a lovak közé dobják az istállóba, mintha véletlen baleset történt volna, de az áldozat fejében látszott, hogy az fejszétől ered és így nem tudták megváltani tervüket.

A gyilkos vallomása alapján az ügyészség letartóztatta Spaiu feleségét, apját és anyját, valamint Brumariu Toma nevű sógorát és annak fiát is, majd pedig gyilkosságra való felbuj-

tás és bűnrészesség címén ellenük is vádat emelt. A büntetőtábla a múlt héten tárgyalta a gyilkosság ügyét. Baranyi kihallgatása során visszavonta előbbi vallomását és azt állította, hogy az áldozat családtagjainak semmi köze nem volt a gyilkossághoz. Az erdő szélén összeveszett gazdájával, aki késsel támadt rá, mire ő fejszével védekezett és egyetlen csapással kettészelte Spaiu koponyáját. A holttestet azután az erdőben egy gödörbe rejtette.

Ugyancsak tagadták, hogy valami közük lett volna a gyilkossághoz, a többi vádlottak is. A bíróság 28 tanút hallgatott ki a gyilkosság körülményeiről és az áldozat családjára vonatkozóan. A tanúk elmondották, hogy Spaiu gazda zsarnoki módon bánt családjával, állandóan szidalmazta és bántalmazta gyermekeit, feleségét, sőt az anyját is. Legkisebb lánya már tizenéves éves korában férjhez ment, csak hogy elmehessen hazulról és megszabadulhasson apja zsarnokságától.

badulhasson apja zsarnokságától.

Az ügyész bebizonyítottan nyilatkozta az összes vádpontokat és példás büntetés kiadását kérte. Ezzel szemben a védők arra hivatkoztak, hogy a családtagok terhére rótt vádak nem nyertek bebizonyítást, míg a szolgalegény jogos önvédelemből ölte meg gazdáját. A tábla azonban nem fogadta el ezeket az érveket, előre megfontolt gyilkosság címen bűnösnek nyilatkozta Baranyit és 25 évi kényszer-munkára ítélte. Az áldozat anyját 3 évi, a feleségét 5 évi, a fiát pedig két és fél évi fogházbüntetésre ítélte, míg Brumariu Toma nevű sógorát és annak fiát felmentette a vádalól a tábla. Az elítéltek valamennyien semmisségi panaszt jelentettek be.

Selejtes kreppapír tekercsenként szállított árban kapható különböző színekben a Pásztor Ede cégnél.

Sikkasztó perceptorokat ítélt el a tábla

Nagyvárad, június 7. Cionca Florian és Voiculescu Nicolai Csernefalva (Szatmármegye) községbeli perceptorok ellen vizsgálatot indítottak. A vizsgálat megállapította, hogy a perceptorok több szabálytalanságot követtek el és a beszédet pénzt eltulajdonították. A közpénzsikkasztó perceptorokat a bíróság elé állították. A szatmári törvényszék bűnösnek mondta ki őket és a két perceptort 2—2 évi fogházra ítélte. A perceptorok felebbezték az ítélet ellen. A tábla tegnap foglalkozott az ügyükkel s a büntető tanács a felebbezést elutasította és a büntetést helyben hagyta.

kat a bíróság elé állították. A szatmári törvényszék bűnösnek mondta ki őket és a két perceptort 2—2 évi fogházra ítélte. A perceptorok felebbezték az ítélet ellen. A tábla tegnap foglalkozott az ügyükkel s a büntető tanács a felebbezést elutasította és a büntetést helyben hagyta.

Saját termései
FAJBOROK
Kisúti pálinkák olcsó árban
1 liter jó asztali bor 10 Lei
5 „ vitélnél 9 Lei
M. rghitai Uradaiom borlerakata
Piaf. (Inai Viteazul) - tucasi pa ora

ját édekeiért. Szó sincs arról, mintha a lakosság nyakán tyannások ülnének. Így a helyzetet egyedül Berlinben látják és egyedül Berliennek az az óhaja, hogy Danzig a maga németjeivel irritált ideggóc-pont legyen. A helyzet világos: Berlin, illetve a nemzeti szocialista propaganda provokálni akarja a visszasság ki-robbanását. Akkor majd más lesz felelős a háború kirobbanásáért.

Most pedig foglalkozunk azzal a helyzettel, hogy mi történik akkor, ha ténylegesen kirobban a háború? A felelősség kérdésével egyelőre ne foglalkozunk. Ezt hagyjuk ki a játékból. Lehetséges, hogy a német birodalmi haderő pillanatszerű sikereket fog elérni. Amíg az utánpótlás ki nem fog a német haderő, a motorizált útegek, a repülőgépek ezrei előre törnek. — Miután azonban ez a pótlás előbb vagy utóbb kimerül és pedig sokkal előbb, sem mint azt maguk a német hivatalos kö-

A TITOKZATOS HINDU

— Regény — 91

Nem beszélt vele tegnapi szokászerű távozása óta és tudni akarta, hogy milyen hatást tett rá a különös látogatás.

Ő maga nem törte a fejét azon, hogy ki húzta át számítását a csésze-eltöréssel s azon sem töprengett, hogy ki adta le a lövést a konyhában. Mert Mr. Chapman volt a titokzatos éjszakai látogató...

De mindezek miatt nem aggodott már. Mielőtt a titokzatos és vakmerő ellenfél újabb lépést tehetne, meg fogja béklyózni a kezét. De a lánynak, aki tulsokat tudott, engedelmes eszközévé kell válnia. Ha tegnap nem sikerült, hát holnap vagy holnapután...

Ma még megkegyelmez neki, de aztán majd kiderül, hogy milyen sürgős a „kezelés”.

Amikor csöngetésére Harriet fűzetel és ceruzával megjelent, Chapman a megtestesült szívéllyesség és kedvesség volt.

— Jó reggelt, Miss Tallmadge — köszöntötte élénken.

— Nincs szükség rájuk — mondta kedvesen az íróeszközökre mutatva. — Már ugyanis elrontottam velük a szabad dél utánját. S amikor kedélyes lett volna, egyszerűen faképnél hagyott.

Pajkosan nevetett, de hirtelen meglepetve húzta össze a szemét.

A fiatal lány nyíltan és szabadon nézett arcába és egész viselkedése, arckifejezése új volt számára.

— Mint valami ijedős bakfis — mondta a leány és maga is mulatott a történeteken. — Ahogy kiértem Morleys Hallból, szörnyen szégyeltem magamat, de nem tudtam visszatérni. Ez még nevetségesebb lett volna. De nem szabad azt hinnie, hogy mindig ilyen gyerekes vagyok. A múlt éjszaka alig hunytam le a szememet és idegeim összeroppantak kissé.

Harriet ezt megyőző természetességgel mondta el, de Chapman alig figyelt rája — egészen más foglalkoztatja.

A leány megváltozott tegnap óta s ez a változás nem kerülte el éles figyelmét. Harriet Tallmadge mindig kivételesen szép teremtes volt, de ez a szépség most bájt és melegséget kapott.

A férfi nem sokat törődött viharos életében a nőekkel, mert az ilyen érzések veszélyes gátlásokat jelentettek. De nagyszámu áldozata akadt élete során s azok igazolták, hogy a nők is megbízható eszközeivé válhatnak, akiket lelki ismeretlenül használt ki. Ha megkívánta valamelyiket, egyszerűen magáévá tette és Harriet Tallmadge olyan kíváncsi volt a látott tisztá üdésében, mint más senki más.

(Folyt. köv.)

SPORT

Az első fecskék

A Szövetség szabályzata szerint mindazok a játékosok, akik egyesületükből el akarnak távozni és a jövőben más egyesületben kívánnak szerepelni, június 1-től kezdve kell, hogy bejelentésük kilépési szándékukat. Az első vándormadarak már bejelentették távozási szándékukat Bogdan, Rosculet

és Negru a Rapid FC-ből akarnak elmenni. Tóth Bedő a TMAC-ot akarja elhagyni.

Az elterjedt hírek szerint meg akar válni a Victoriától Cociuban II. és Pop Vasile. Cociuban a Venusba igyekezik. Pop iránt a Ripensia és a Carpați érdeklődik.

Az olaszok elleni román válogatott

A Szövetségnek komoly gondja van az olaszok elleni román válogatott összeállításával. A világbajnok olasz csapat ellen ugyanis nehéz lett volna ellenállóképességű együttest kiállítani és most még sérülések hendikepelik a csapatot és hátvédje egyáltalán nincs a válogatottnak. A válogatóbizottság előbb keretet állított össze. A keret tagjai: Pavlovici és Szadovszky kapusok. Slivat, Dragomirescu, Lengher hátvédek, Vintila, Juhász, Fieraru, Demetrovici, Lupas fedezetek és Dobay, Bodola, Barátky, Marcu, Reuter, Orza Bogdan és Kovács II. csatárok.

A bizottság ezután ebből a keretből elvben összeállította a válogatott csapatot:

Pavlovici, Slivat, Albu, Vintila, Fieraru, Demetrovici, Or-

za, Reuter, Barátky, Bodola, Dobay.

Nem szeretik előre kritizálni a csapatot, de az összeállítást még a körülményeket figyelembe véve sem tartjuk szerencsésnek. Ha a legjobb hátvédek nem is állnak rendelkezésre, hiányzik a nevek közül Felecan, a Victoria kitűnő hátvédjének a neve. Felecan évek óta válogatott jelölt, most alkalom lett volna a válogatottnak való kipróbálására. Ha a halvesort nem kritizáljuk — lehet, hogy Juhász sem lenne jobb Fierarunál — a csatársor gyenge képet mutat. Reutert láttuk vasárnap. Semmit sem mutatott. Nem egészen érthető, hogy az utóbbi válogatott meccseken jól szereplő Marcut már mellőzik miatta.

Nem változik meg az A. csoport beosztása?

Az elmúlt napokban mind komolyabban tartotta magát az a hír, hogy az A. csoport beosztását megváltoztatják és a csoport létszámát 16-ra emelik. Az Informația című bukaresti lap most azt írja, hogy a létszám emelés tervét elvben már el is fogadták. Most azonban — írja ugyanez a lap — miután a kieső csapatok nevét már ismerik, ez a kérdés már nem aktuális és a beosztás ma-

rad, ahogy volt.

A különben is jól informált Informația híre valószínűnek tűnik. Eddig ugyanis tartani lehetett a Sportul Studentesc, sőt a Juventus kiesésétől is. Akkor kellett volna a módosítás. Most azonban csak a Kínizsi, meg a Gloria esett ki. A ploestii Tricolor a Prahovával való fúzió útján ugyanis visszakérül. Tehát „nincs ok a módosításra”.

Házmesteri állást keres Fratta Géza az egykori bonviván

NAGYVARAD közönsége jól emlékszik még a gyönyörű szőke színésznőre, Zöldhelyi Annára és partnerére, a dalás Fratta Gézára. — Mindketten maradandó emléket hagytak a város közönségének szívében. Fiatalok voltak tehetségesek és jövőt jósoltak nekik. Fratta Géza a legszebb hangú bonviván volt, Zöldhelyi Annánál jobb primadonát nem kívánhatott magának egyetlen magyar színpad sem. Az élet csodálatos rejtelméi közé tartozik ez is, miért nem futotta meg ez a művészpár azt az utat, mely babér és művészi elismerés felé vezet. — Egyiket az ital, másikat a nagy városi élet könnyebb élethetősége csábította magával. Hír szerint Zöldhelyi Anna, a buja hangú, drága szép szőke

művésznő kávéházat nyitott Budapesten, Fratta Gézáról pedig sokáig nem hallottunk hírt. Egyszer-kétszer láttuk őt megvilágító eleganciájában, színpadról hozott régi emlékeinek öltözetében kisvárosi kávéházak terraszain. Állás nélkül és remény nélkül, az erdélyi színész szomorú szimbólumaként. Most pedig ezt az apróhirdetést olvassuk róla:

Fratta Géza 6 éves volt színész, 10 évi működés után munkanélküli van. Jó háznál, vagy családnál csekély ellátásért, valamilyes felügyelői, — portázi, házmesteri alkalmazást keres és kér. Bármilyen munkát vállal. Szíves megkeresést Puskás címén C. u. 11. str. Fluera 3 szám alá kér.

Finia la comedia.

Apróhirdetések

POSTA

Fényképei
nagyon olcsón és nagyon jó

szavaiosság mellett

Róna fényképész

műtermében kaphat
Régi képekről élethű nagyítások

Str. Alexandru No. 4.

ALLÁS

Egy jó cipészsegéd felvétetik Pantea Str. Gheorghe Costă Foru 20. 1741

Kifutófiu azonnalra felvétetik. Fuchs, Saguna 15. 1752

Intelligens jómodoru ügynököknek szép jövedelmet biztosítunk helyi foglalkozással. — Cim a kiadóban. 1126

Főzni tudó mindenféle leány, esetleg középkorú nő felvétetik Horovitz, Str. Pasteur 45-a. 1751

Vízvezeték-szerelő házmestertnek ajánlkozik. Episcopul Pavel 27. 1750

Fiatal napszámos favágáshoz felvétetik. Játékgár, Str. Stefan O. Iosif No. 7. 1758

Idősebb bejárónőt felveszek, ki főzni tud. Cim: Gen. Moșoiu uccai újságárus kioszkban. 1753

VÉTEL-ELADÁS

Magánház eladó szoba, konyha, spiz eladó. Str. Prof. Vas. Párvan 8. 1754

Eladó egy kétajtós, teljesen jó állapotban lévő hosszú ruhás szekrény. Szőke, Str. Alexandru No. 56. 1693

Használt férfiruhákat magas áron veszek. Hívásra házhöz megyek. Nic. Iorga 19. udvarban. 1755

Egy teljesen jó állapotban lévő, férfi szürke, nyári öltöny eladó. Cim a kiadóban. 1630

A volt városi szállótelep melletti (Str. Stroeșcu), a nagyállomástól alig 5 percrenyire, több, ház építésére is kiválóan alkalmas földterület eladó. Értekezni a tulajdonosnál d. e. 3-10-ig Str. Franceza 12

LAKÁS

Különbejárattal. Szép nagy uccai szoba, előszobával július 1-ére kiadó. Str. Tudor Vladimirescu 10. sz.

KÜLÖNFELE

Vendéglői konyha azonnal kiadó. Roxin vendéglő, Bul. Reg. Ferdinand. Popper mellett. 1756

Töltőtoll javítást szakszerűen, gyorsan és olcsón végez a Pásztor Ede cég.

NYOMATOTT PASZTOR EDE
CÉGNEL ORADEA
PIATA MIHAJ VITEAZUL 4